

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ГЕОДЕЗІЇ, ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ ТА КАДАСТРУ

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

ПРИКЛАДНА ГЕОДЕЗІЯ

рівень вищої освіти	бакалавр
галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій
Освітньо-професійна програма	Геодезія та землеустрій

Силабус навчальної дисципліни «ПРИКЛАДНА ГЕОДЕЗІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій, за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій.

Розробник: Рудик О.В., старший викладач

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру

протокол № 1 від 27.08.2020 р.

Завідувач кафедри:

проф. Уль А.В.

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет географічний
Кафедра геодезії,
землевпорядкування та кадастру

СИЛАБУС

I. Опис навчальної дисципліни „Прикладна геодезія”

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів –6	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво Спеціальність: 193 Геодезія та землеустрій Освітньо-професійна програма: Геодезія та землеустрій	Вибіркова
Модулів – 2		Рік підготовки – 3
Змістових модулів –2		Семестр – 6
ІНДЗ: є		Лекції – 28 год.
Загальна кількість годин –180		Практичні – 28 год.
Тижневих годин: аудиторних – 4	Бакалавр	Самостійна робота – 106 год.
		Консультації – 18 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Викладач: Рудик Олександр Володимирович, старший викладач

Контактна інформація викладача:

Телефон: +38 050 516 96 71

Електронна пошта: rs.lutsk@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Кравчука,36, корпус К ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – геодезії, землевпорядкування та кадастру

Факультет – географічний

Рудик О.В. Прикладна геодезія: силабус підготовки бакалавра, галузі знань 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 193 Геодезія та землеустрій,

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Дисципліна "**Прикладна геодезія**" є складовим елементом багатогранного блоку загальної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій освітньо-професійної програми "Геодезія та землеустрій".

Дисципліна «Прикладна геодезія» розглядає два основні напрямки геодезичної науки, які мають бути засвоєні спеціалістами в галузі землеустрою: топографія земної поверхні – для вивчення головних технологічних процесів геодезичного виробництва з метою розуміння методів геодезичних вимірювань і їх застосування в професійній діяльності, та інженерно-геодезичні роботи при вишукуваннях, трасуванні, проектуванні, будівництві та моніторингу інженерних споруд. Геодезія – це наука про вимірювання на земній поверхні, вивчення форми та розмірів Землі в цілому та її окремих частин, зображення земної поверхні на графічних матеріалах для розв'язання різноманітних наукових, практичних і виробничих завдань. В частині інженерної геодезії крім питань топографо-геодезичних вишукувань розглядаються основні засади інженерно-геодезичного проектування горизонтального та вертикального планування територій, визначення площ ділянок і об'ємів ґрунту, виконання контролю будівельно-монтажних робіт на всіх етапах будівництва інженерної споруди, моніторингу за деформаціями будівель і споруд.

2. Пререквізити і постреквізити диципліни.

Пререквізити:

Дисципліни першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваної дисципліни: "Топографія", "Вища математика", "Практикум з геодезичних приладів", "Геологія і геоморфологія", тощо.

Постреквізити:

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення дисципліни "Прикладна геодезія": "ГІС-технології в геодезії та землеустрої", "Новітні технології геодезії та землеустрою", і також дисципліни вільного вибору.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни „Прикладна геодезія”

Прикладна геодезія як навчальна дисципліна має за мету забезпечення студентів знаннями, умінням та навиками необхідними для геодезичного забезпечення виконання землепорядних робіт. Матеріали геодезичних

зйомок у вигляді карт, планів, цифрових моделей місцевості мають широке застосування у багатьох галузях народного господарства, служать основою проектування та організації ведення сільськогосподарського виробництва.

Завдання курсу полягає у формуванні знань про історію становлення геодезії та внесок визначних вітчизняних та зарубіжних вчених у розвиток геодезичної науки та практики; сучасні уявлення про форму та розміри Землі; системи координат, що застосовуються у геодезії; сучасні геодезичні прилади для вимірювання кутів, довжин ліній та перевищень, їх будову, принцип роботи, повірки та юстировки; організацію та проведення топографічних зйомок під час землевпорядкування, виконання земельно-кадастрових та інших робіт; прийоми підготовки даних для винесення в натуру об'єктів сільськогосподарського призначення, способи винесення та закріплення на місцевості проектних точок та ліній; методи створення планового та висотного обґрунтування; нестрогі методи вирівнювання зйомочних мереж згущення.

Згідно з вимогами освітньо-кваліфікаційної програми студенти повинні **знати:**

- Будову та правила користування сучасних геодезичних приладів, техніку проведення геодезичних вимірів для згущення ДГМ, мережі згущення, зйомочних мереж.

вміти:

- Виконувати геодезичні виміри в мережах згущення та зйомочних мережах, виконувати дослідження та юстировки геодезичних приладів, застосовувати математичну обробку геодезичних вимірів при згущеннях та врівноваженні геодезичних ходів та полігонів.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

- знати та розуміти область геодезії;
- здатність обирати оптимальні рішення під час виконання поставлених задач;
- здатність застосовувати сучасні технології та методи при вирішенні прикладних задач геодезії;
- здатність використання сучасних інформаційних технологій при вирішенні прикладних задач геодезії;
- здатність аналітичного аналізу;
- стресостійкість та вміння працювати у умовах психологічного тиску;
- усвідомлювати можливість навчання впродовж життя;

- здатність працювати як самостійно, так і в команді при виконанні виробничих задач;
- володіти навичками забезпечення безпеки життєдіяльності при плануванні та виконанні геодезичних робіт;
- прагнення до збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства;
- визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності інтелектуальної чесності, а також професійних кодексів поведінки;
- орієнтуватись та вміти застосовувати методичну, навчальну, наукову літературу;
- орієнтуватись та дотримуватись вимог нормативних документів та законодавчих актів в галузі геодезії;
- здатність сумісної співпраці з фахівцями інших галузей при виконанні наукових та виробничих завдань.

Фахові компетентності:

- знати теоретичні основи геодезії;
- вміти проектувати та виконувати геодезичні роботи при побудові державних геодезичних мереж із застосуванням сучасних супутникових радіо-навігаційних систем;
- вміти застосовувати сучасні методи і технології створення геодезичних мереж згущення та спеціальних інженерно-геодезичних мереж;
- використовувати сучасні методи збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;
- використовувати сучасне геодезичне обладнання і технології, методи математичного оброблення геодезичних вимірювань;
- обробляти результати геодезичних вимірювань, топографічних і кадастрових знімків, з використанням геоінформаційних технологій та комп'ютерних програмних засобів для підвищення точності та якості геодезичної продукції.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
1	2	3	4	5	6

Змістовий модуль I. Основи прикладної геодезії					
Тема 1. Визначення, предмет та методи прикладної геодезії. Зв'язок геодезії з іншими галузями науки і техніки. Історичні аспекти розвитку.	12	2	-	10	-
Тема 2. Державна геодезична мережа, мережі згущення та знімальні мережі.	16	2	2	10	2
Тема 4. 2. Прилади, що використовуються для побудови геодезичних мереж.	16	2	2	10	2
Тема 5. Вимірювання кутів у геодезичних мережах згущення.	14	2	2	8	2
Тема 6. Прямокутні координати ГауссаКрюгера.	16	2	2	8	2
Змістовий модуль II. Інженерно-геодезичні роботи					
Тема 7. Математична обробка мереж згущення. Попередні обчислення.	16	2	2	10	2
Тема 8. Остаточні обчислення мереж згущення.	18	2	4	10	2
Тема 9. Визначення додаткових пунктів. Передача координат з вершини знаку на землю.	16	2	4	10	-
Тема 10. Методи обчислення координат додаткових пунктів.	18	2	4	10	2
Тема 11. Способи вимірювання горизонтальних кутів та напрямків.	20	4	4	10	2
Тема 12. Вирівнювання системи ходів зйомочної мережі.	18	4	2	10	2
Разом	180	28	28	106	18

6. Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Завдання	Кількість годин
1	Статистична обробка рівноточних статистичних вимірювань.	4
2	Ваги результатів вимірів. Статистична обробки нерівноточних вимірювань.	6
3	Визначення прямокутних координат вершин трапеції карти та її лінійних розмірів.	6
4	Попередні обчислення в триангуляції другого розряду.	6
5	Обчислення напрямів, приведених до центрів геодезичних пунктів.	6
6	Обчислення первинних поправок.	4
7	Вторинні поправки. Спрошене врівноваження геодезичного чотирикутника.	4
8	Кінцеве розв'язання трикутників. Обчислення координат пунктів геодезичного чотирикутника.	6
9	Розв'язання прямої засічки за формулами Юнга.	6
10	Розв'язання оберненої засічки за формулами Кнейселя.	4
11	Контроль прямої та оберненої засічок.	6
12	Обчислення дирекційного кута вузлової лінії.	4
13	Обчислення координат вершин теодолітних ходів з вузловою точкою.	6
14	Вирівнювання кутів системи теодолітних ходів методом полігонів проф. Попова.	4
15	Вирівнювання системи нівелірних ходів способом послідовних наближень.	6
16	Порядок роботи на станції нівелювання III класу.	4
17	Порядок роботи на станції нівелювання IV класу.	4

18	Визначення додаткових пунктів. Пряма та зворотна геодезичні засічки.	4
19	Згущення геодезичної мережі методом полігонометрії.	4
20	Теорія похибок вимірювань. Рівноточні та нерівноточні виміри.	4
21	Зрівнювання системи ходів знімальної мережі.	4
22	Математична обробка мереж згущення.	4
		Всього 106 год.

7. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного і модульного контролю.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання і захист студентом практичних робіт; оцінки за виконання контрольних робіт (у формі тестування) за темами змістових модулів; оцінка за виконання й захист ІНДЗ; оцінка за виконання самостійної роботи.

Завдання поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Оцінювання практичних робіт кожного змістового модуля здійснюється за 12-бальною шкалою (1–3 бали – початковий рівень компетенції, 4–6 балів – середній рівень компетенції, 7–9 – достатній, 10–12 – високий рівень компетенції). Максимальна кількість балів за 18 практичних робіт становить 216. Для переведення цих балів у шкалу ECTS використовуємо перевідний коефіцієнт 0,125 ($216 \times 0,125 = 27$ балів).

Оцінка ІНДЗ складає 8 балів за шкалою ECTS. З них 3 бали відводиться на оцінку за дотримання вимог до оформлення роботи (0 балів – незадовільно, 1 бал – задовільно, 2 бали – добре, 3 бали – відмінно); 5 балів – на оцінку змісту роботи та рівня знань студента при її захисті (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Оцінка самостійної роботи студента складає 5 балів за шкалою ECTS (1 бал – достатньо, 2 – задовільно, 3 – добре, 4 – дуже добре, 5 – відмінно).

Результати модульного контролю: 1) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 1; 2) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) ЗМ 2; 3) оцінка за виконання контрольної роботи (тести) кожного змістового модуля оцінюється в 30 балів (30 тестових завдань по 1 балу: 1 бал – вірна відповідь, 0 балів – невірна).

Поточний і модульний контроль знань студентів

Поточний контроль (мах = 40 балів)														Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
М 1												М 2	М 3	М 4			
27 балів (144 × 0,1875)												13 балів		МКР 1	МКР 2		
Перевідний коефіцієнт – 0,1875												Без перевідного коефіцієнта					
ЗМ 1						ЗМ 2						ІНДЗ	С. Р.	30	30		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12					8	5
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12						

Пояснення до таблиці 5: М – модуль, ЗМ – змістовий модуль, Т – тема, ІНДЗ – індивідуальне науково-дослідне завдання, С. Р. – самостійна робота.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати під час консультацій. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Академічна доброчесність. Вимоги до академічної доброчесності визначаються „Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ВНУ ім. Лесі Українки”.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Строки здачі практичних робіт, ІНДЗ, самостійної роботи афішує викладач на перших аудиторних заняття з дисципліни або прописує на інтернет-платформі курсу. Перескладання завдань поточного контролю та модульного контролю при вивченні дисципліни „Прикладна геодезія” узгоджується з політикою ЗВО.

8. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Переведення підсумкової семестрової оцінки, вираженої в балах, у оцінки за національною шкалою здійснюється відповідно до таблиці, уміщеної нижче.

9. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре

75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Баканова В.В. Геодезія / Баканова В.В. – М.: Недра, 1986. – 480 с.
2. Баканова В.В. Крупномасштабные топографические схемки / Баканова В.В. – М.: Недра, 1983. – 253 с.
3. Божок А.П. Топографія з основами геодезії / Божок А.П. – К.: Вища школа, 1995. – 275с.
4. Б.І. Волосецький. Геодезія у природокористуванні. / Б.І. Волосецький. – Львів: В-во Національного університету “Львівська політехніка», 2008. – 288 с.
5. Войтенко С.П. Прикладна геодезія: підручник / С.П. Войтенко. – К.: Знання, 2009, – 557 с.
6. Ю.К. Неумывакин. Геодезия. Топографические съёмки: Справочное пособ. / Ю.К. Неумывакин, Е.И. Халугин, П.Н. Кузнецов и А.В. Бойко – М.: Недра, 1991. – 317 с.
7. Голубев А.Н. Глобальные спутниковые навигационные системы. Основные принципы устройства и работы: Учеб. пособие для студ. геодез. спец. вузов / – М.: МГУ геодезии и картографии, 2001. – 68 с.
8. Господинов Г.В. Топография. / Господинов Г.В., Сорокин В.Н. – М.: Недра, 1974. – 359 с.
9. Грабовий В.М. Геодезія / Грабовий В.М. – К.: ДНВП «Аерогеодезія», 2005. – 293 с.
10. Киселев М.И. Основы геодезии: Учеб. для студ. вузов. / Киселев М.И., Михелев Д.Ш. – М.: Высшая школа, 2001. – 368 с.
11. Я.М.Костецька. Геодезичні прилади. Ч. II. / Я.М.Костецька. – Львів. ІЗМН, 2000. – 324 с.
12. Левицкий И.Ю. Геодезия с основами землеустройства / Левицкий И.Ю., Крохмаль Е.М., Реминский А.А. – М.: Недра, 1977. – 243 с.
13. Маслов А.В. Геодезия. / Маслов А.В., Гордеев А.В., Батраков Ю.Г. – М.: Недра, 1980.
14. Маслов А.В. и др. Геодезия: Учеб пособие для учащ. средн. с/х учеб. завед. по спец. «Землеустройство». – М.: Недра, 1986. – 416 с.
15. Неумывакин Ю.К. Практикум по геодезии / Неумывакин Ю.К., Смирнов А.С. – М.: Недра, 1985. – 278 с.
16. Неумывакин Ю.К. Геодезия. Топографические схемки / Неумывакин Ю.К., Халугин Е.И., Кузнецов П.Н., Бойко А.В. – М.: - Недра, 1991. – 315 с.

17. А.Л. Островський. Геодезія. Навчальний посібник. Ч. I. / А.Л. Островський, О.І. Мороз, З.Р. Тартачинська, І.Ф. Гарасимчук. – Львів: В-во Львівської політехніки, 2011. – 440 с.
18. А.Л. Островський. Геодезія. Навчальний посібник. Ч. II. / А.Л. Островський, О.І. Мороз, В.Л. Тарнавський. – Львів: В-во Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 564 с.
19. Перович Л.М. Геодезія, ч.2 : Навчальний посібник / Перович Л.М., Лісевич М.П. – Л.: Новий світ – 2000, 2005. – 208с.
20. Порицький Г.О. Геодезія / Порицький Г.О., Новак Б.І., Рафальська Л.П. – К.: Арістей, 2007. – 259с.
21. Родионов В.И. Задачник по геодезии / Родионов В.И., Волков В.Н. – М.: Недра, 1988. – 268 с.
22. Романчук С.В. Геодезія. Навчальний посібник / Романчук С.В., Кирилюк В.П., Шемякін М.В. – Умань: Уманський державний аграрний університет, 2008. – 294с.
23. Рытов А.В. Геодезические приборы для крупномасштабных топографических съемок / Рытов А.В., Спиридонов А.И. – М.: Недра, 1977. – 174 с
24. Селиханович В.Г. Геодезія. В 2 кн. – М.: Недра, 1981.
25. І.С. Тревого. Геодезичні прилади. Практикум. / І.С. Тревого, Т.Г. Шевченко, О.І. Мороз. – Львів, В-во НУ «Львівська політехніка», 2007. – 196 с.
26. Хренов Л.С. Практикум по геодезии / Хренов Л.С., Мепуришвили Г.Е., Недешева Л.П. – М.: Недра, 1974. – 227 с.
27. А.Ф. Чижмаков. Практикум по геодезии. / А.Ф. Чижмаков., А.М. Кривоченко, В.М. Лазарев и др. – М.: Недра, 1977. – 240 с.
28. Инструкция по нивелированию I, II, III и IV классов. / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1990.
29. Инструкция по топографической съемке в масштабах 1:5000, 1:2000, 1:1000 и 1:500 / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1985.
30. Инструкция по топографической съемке в масштабах 1:10000 и 1:25000 / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1985.
31. Основные положения по выбору масштаба и высоты сечения рельефа топографических съемок населенных мест / ГУГК СССР. – М.: Недра, 1980.
32. Справочник геодезиста: В 2 кн./Под ред. В.Д. Большакова и Г.П. Левчука. – М.: Недра, 1985.
33. Условные знаки для топографических планов масштаба 1:5 000, 1:2 000, 1:1 000, 1:500 / ГУГК. – М.: Недра, 1989. – 286 с.
34. Условные знаки для топографической карты масштаба 1:10 000 / ГУГК. – М.: Недра, 1977. – 143 с.
35. Условные знаки, образцы шрифтов и сокращения для топографических карт масштабов 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000. – М.: Военно-топографическое управление генерального штаба, 1963. – 68 с.

Додаткова:

1. Берлянт А.М., А.В., Гедымин и др. Справочник по картографии. (Под.ред. проф. Е.Н. Калугина), М: Недра, 1988.
2. Билич Ю.С. Проектирование и составление карт: Учебник для вузов./ Билич Ю.С., Васмут А.С. – М.:Недра, 1984. –364 с.
3. Божок А.П. Картографія : підручник / А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І. Остроух; за ред. А.П.Божок. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 271 с.
4. Божок А.П., Молочко А.М., Остроух В.І. Картознавство: підручник / А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І.остроух; за ред.. А.П.божок. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2014. - 332 с.
5. Вахрамеева Л.А. Картография: Учебник для вузов. - М.: Недра, 1981. – 224 с.
6. Востокова А.В. Оформление карт. Компьютерный дизайн: Учебник/ А.А. Востокова, С.М.Кошель, Л.А.Ушакова/ Под ред. А.В.Востоковой. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 288 с.
7. Картоведение : Учебник для вузов/ А.М. Берлянт, А. В.Востокова, В.И.Кравцова и др.; Под ред. А.М. Берлянта. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 477 с.
8. Ляшенко Д.О. Картографія з основами топографії: Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. – К.: Наук. думка, 2008. – 184 с.
9. Салищев К.А. Картография: Учебник. – М.: Высш. шк., 1982. – 282с.
10. Сосса Р. І. Історія картографування території України: Підручник. – К.: Либідь, 2007. – 336 с.
11. Божок А.П. Картознавство: підручник /А.П.Божок, А.М.Молочко, В.І.Остроух ; за ред.. А.П.Божок. - К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014. - 332 с.
12. Берлянт А.М. Картография : ученик / А.М.Берлянт. - 3-е издание, дополненное. - М. : КДУ, 2011. 464 с.
13. Лозинський В.В. Картографо-топографічний словник-довідник. Текст : навч. посіб. / В.В.Лозинський, Ю.М. Андрейчук ; за науковою редакцією

професора І.П.Ковальчука. - Київ; Львів : НУБіП України; ЛНУ ім.. Івана Франка, 2014. 256 с.